

גליון ר"ס
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קיימן על ידי שיר ליהודים במונה

סיפורי חז"ל

לא יחל דברו

כשהגיעו זמנו של יהושע בן לוי להפטר מן העולם, הגיע אליו מלאך המות כשסכיניו שלופה בידו, ביקשו רבי יהושע להראות לו ברגעיו האחרונים את מקומו בגן עדן. הסכים לכך מלאך המוות והתחילו ללכת לשם. בדרך אמר לו רבי יהושע שישאיל לו את סכיניו כי הוא מתיירא ממנו, ונתן לו את הסכין. כשהגיעו לגן עדן הגביה אותו מלאך המוות והראה לו את מקומו. קפץ רבי יהושע בן לוי ונכנס לגן עדן בעודו חי. אחז המלאך בשולי גלימתו וניסה לעצור בידו, ואז נשבע רבי יהושע שלא יצא משם. אמר הקדוש ברוך הוא, שיבדקו אם רבי יהושע חזר בו פעם משבועתו בעודה"ז, ואם כן אז גם עתה יחזור משבועתו וימסר לידי המלאך, ואם לא חזר אף פעם משבועתו ישאר חי בגן עדן. בדקו במעשיו של רבי יהושע בן לוי, ומצאו שמימיו לא עבר על שבועה ושמר תמיד על כל מוצא פיו ולשונו, וכך זכה שלמוות לא היתה שליטה עליו, ונכנס חי לגן עדן.

(כתובות דף ע"ז).

פרשת השבוע

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא
(י" - ז')

מסופר על הרה"ק רבי מנחם נחום משטפינשט זיע"א שאמר פעם על אחיו הצעיר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, בשעה שאחי דוד משה נוטל בידו את ספר התהלים ושפתיו רוחשות פסוקים של נעים זמירות ישראל, אומר לו כביכול הקדוש ברוך הוא, דוד משה בני, הריני מוסר בידך את כל העולם ועשה בו כרצונך. ואילו נתנו לי משמים כוח גדול זה הייתי יודע יפה מה לעשות בו, אבל אחי דוד משה חש עצמו כל הימים עבד נאמן של הבורא יתברך, עד שמחזיר לו את העולם בדיוק כפי שקיבל ממנו.

והאיש משה ענו מאד מכל האדם וגו'
(י"ב - א)

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות גדולי הדור, השתתף גם הרה"ק רבי יוסף דב רבה של בריסק זיע"א. הגאון הנ"ל הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים, והתפתח ויכוח סוער בין הרבנים שנוכחו במקום. לאחר מכן תירץ הגאון הנ"ל תירוץ אחד שלו, ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים אשר הפליאו

את השומעים. הגה"ק רבי יצחק בלאזר זיע"א שנכח באותה אסיפה, ישב כל הזמן ולא פצה את פיו. ר' יוסף דב תמה ואמר הוזהו שאומרים עליו אדם גדול הוא? כשבא לביתו ביקש שיביאו לפניו את ספרו של רבי יצחק "פרי יצחק" כדי לתהות על קנקנו. להפתעתו מצא שם את הקושיה עם שני התירוצים. השתומם ר' יוסף דב ואמר כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלאזר.

ויצעק משה אל ה' וגו' אל נא רפא נא
לה (י"ב - א')

הגה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מפונוביז זיע"א סיפר: בחול המועד פסח תרס"ח בהיותו עדיין בחור הגעתי לראשונה לביקור בראדין, מיד הוא פנה לביתו של הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, אך לא מצאו. הוא ישב והמתין ולפתע הוא שמע קול יללה בוקעת, בכי המבטא כאב נורא. הוא נדהם לפשר הבכי. אז הסבירו לו שה"חפץ חיים" מבקש עתה רחמים עבור אשה הזוקקה לישועה. מיד אמר רבי יוסף שלמה לעצמו, כיצד יכולים לעזוב מקום כזה, בו מצוי אדם המסוגל לבכות בכי קורע לבבות על צרת הזולת. ובו במקום גמר אומר ללמוד בראדין ולהסתופף בצילו של ה"חפץ חיים" הקדוש.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:27 ת"א: 8:29 ר"ת: 9:02

פרשת בהעלותך

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:09 ת"א: 7:24

החייט שקיבל כח מיוחד מה"חווה" מלובלין

באחת מערי רוסיה, חי פעם איש עסקים עשיר שנוהג היה לא להסב לסעודה מבלי שיהיה אורח המסב על שולחנו. הוא היה מקפיד על מנהגו זה בעקביות, וכאשר קרה שלא הזדמן אורח הוא היה מסוגל לצום יום ויומיים ואפילו יותר. פעם נמשך מצב זה שבוע שלם והאיש לא נענה להפצרות אנשי ביתו ולא אכל מאומה, זולת קצת מזונות בערב. כאשר המצב נמשך שבוע שלם ולא היה שום אורח באופק, רחמו עליו בני ביתו ושלחו שליח שיצא לפרשת דרכים וימצא אורח שיבוא לשבת. הם ביקשו את השליח לבקש כל עובר אורח שיראה לבוא אל ביתם לשבת, כדי שבעל הבית לא יצטרך לצום יותר. השליח מצא בסופו של דבר יהודי זקן שהלך עם תרמיל על כתפו, הוא הפציר בו והזקן הסכים לבוא ולהתארח בבית היהודי העשיר.

בעל הבית העשיר היה נוהג לומר דברי תורה בעת הסעודה, הוא היה מתחיל במצווה, משמיע איזה רעיון מפרשת השבוע או משהו דומה, ושאר בני הבית, בניו, חתניו והאורחים היו ממלאים אחריו כל אחד בתורו. ויהי בליל שבת, והאורח הזקן הסב ליד השולחן, נהג בעל הבית כמנהגו, וכולם אמרו דברי תורה. כאשר הגיע תורו של האורח שישב ליד חתנו של בעל הבית לומר דבר תורה, הוא התנצל ואמר שאין לו מה להגיד. התערב חתנו של בעל הבית ואמר הכיצד זה שיהודי אין בידו דבר תורה? אולם בעל הבית הרגיע אותו ואמר האורח שלנו עייף מן הדרך, נעזוב אותו, ומחר בצהרים וודאי יאמר. למחרת בעת סעודת הצהרים שוב נתבקש האורח לומר דבר תורה, שוב סירב באומרו כי אין לו מה לומר. שוב העיר חתנו של בעל הבית מה שהעיר, ושוב אמר בעל הבית לא ללחוץ על האורח, הוא וודאי יגיד בסעודה השלישית. כאשר גם בסעודה השלישית סירב האורח לומר דבר תורה והודיע כי אין בידו מאומה. אמר חתנו של בעל הבית הרי זה בזיון שזקן שכמותך אינו יודע אפילו פסוק אחד מן התורה, או פסוק מן התהילים. השיב לו הזקן: אברך שבסופו של דבר יהיה רב בעיירה קטנה ויקבל בשכרו חמישיה פיטאקס (סכום קטן) מעיז לבזות אותי כל כך?

למחרת כאשר בא האורח להיפרד מעל בעל הבית, הודה לו הלה מקרב הלב, ואמר לו החייתני בעצם בואך, אחרי צמתי כל השבוע הייתי אמור להתענות גם בשבת, אלמלא באת, ואני מודה לך מקרב הלב, אך תמה אני על דבריך שאמרת לחתני כי הוא יהיה רב בעיירה קטנה, הרי חתני הוא שותף בעסקי ויש לו כמה אלפי רובלים מושקעים בעסק, ומאין לך שהוא יהיה רב? אמר לו הזקן אם אספר לך את קורות חיי תבין על מה מתבססים דברי. אני חייט במקצועי פתח הזקן את סיפורו.

ובמשך שנים רבות הייתי עובד אצל פריץ אחד עשיר גדול, והייתי תופר את בגדיו ואת בגדי בני ביתו. פעם אחת עמד הפריץ לערוך סעודה גדולה לציון יובל שנים לנשואיו, הוא ביקש שאתפור למאורע חגיגי זה בגדים מיוחדים עבור כל בני המשפחה שלו. הוא נתן לי שלש מאות רובל, וביקשני לנסוע העירה כדי לקנות בדים לתפירת הבגדים. נסעתי העירה אך בדרך שמעתי קול בכי. וכאשר ניגשתי למקום כדי לראות מה קורה, ראיתי שוטרים המקיפים משפחה יהודית ועוצרים אותם. שאלתי את השוטרים מה יש להם נגד היהודי הזה? ואמרו שהיהודי הזה חייב דמי שכירות עבור בית המרוח שהוא חוכר מהפריץ המקומי, וכבר לא שילם את חובו זה שנים. משום כך ניתנה פקודה לעצור אותו ואת בני ביתו בבית הסוהר. נכמרו רחמי על היהודי המסכן ומשפחתו ושאלתי את השוטרים כמה כסף הוא חייב, ואם מישוהו ישלם את החוב, האם ישחררו אותם לנפשם? השוטרים אמרו שאין הם יודעים לענות על שאלות אלה, אך בקרבת מקום נמצא מנהל עסקיו של הפריץ ואוכל לשאול אותו. ניגשתי ושאלתי, והמנהל אמר לי כי היהודי חייב שלש מאות רובל, ואם מישוהו יבוא וישלם עבורו, בוודאי ישחררו אותו מיד לחופשי. כאשר שמעתי זאת הוצאתי מכיסי רובל את הכסף שנתן לי הפריץ שלי כדי שאקנה בדים, ונתתי תמורת החוב של היהודי. הלה עם משפחתו יצאו לחופשי והוא נפל על צווארי והודה לי באומרו, הצלת את נפשי ונפש בני ביתי, אם יהיה בכוחי לגמול לך בעולם הזה, אעשה זאת בעזרת השם. ואם לא יעלה בידי, אני מבטיח לך שאבוא מן העולם הבא כדי לשלם את גמולך על החסד שעשית עמדי.

בעל בית המרוח הלך לדרכו, המשך היהודי לספר את סיפורו, ואני נשארתי תוהה ומשתומם מה לעשות עכשיו? כיצד אבוא אל הפריץ שלי, ומה אספר לו היכן הרובלים שלו? והרי אין לי בכיס פרוטה לפורטה. לבסוף החלטתי וגמרתי בדעתי שאחזור אל הפריץ, ובליית ברירה מחשש פיקוח נפש, אספר לו כי בדרך עברתי ביער עבות התנפלו עלי שודדים ולקחו את כל הכסף שבידי. אם יאמין לי הפריץ חשבתי הרי טוב, ואם לא יאמין יהיה מה שיהיה, מילא אין לי ברירה אחרת. חזרתי איפוא אל הפריץ וסיפרתי לו מה שהחלטתי, הוא אמר לי כי הוא מאמין לדברי, הנה לך עוד שלוש מאות רובל, לך ותקנה בדים ותתפור את הבגדים. עשיתי כדבריו והמשכתי לעבוד בשירות הפריץ עוד כמה שנים. לאחרונה עלה בדעתי הרעיון לשאול את עצמי מה לי פה ומי לי פה? הרי זקנתי וכל ימי אני נמצא בין גויים, בלי תפילה בציבור, ובלי חברת בני עמי. חשבתי לעצמי די, עד כאן, עובתי את הפריץ ועברתי לגור לעיירה שבה יש יהודים רבים. מכאן ואילך הייתי קם כל בוקר לתפילה בציבור והייתי מרבה באמירת תהלים.

צִיּוּן וְנִמְשָׁל

וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן

(ט' - ט"ו)

בפרשה זו מודיענו הכתוב כיצד היה סדר בני ישראל במדבר בחנייתם ובמסעם, שלא היו לפי רצונם אלא על פי ה'; שביום הקמת המשכן והעמדתו במקומו, שזה היה בראש חודש ניסן, ירד עמוד הענן מן השמים והקיף את המשכן, זה היה ביום, שמיד שהאיר היום כסהו עמוד הענן, אבל בלילה ירד עמוד האש על המשכן. וכן היה תמיד, ביום כסהו הענן ובלילה אש.

משל למה הדבר דומה: למלך שהיה לו ידיד נאמן, שלח המלך ואמר לידידו זה שיתכונן לביקורו שהוא עומד לבקרו. וידיד זה לא האמין שהמלך עומד לבקר בביתו, אמר מי אני שיבוא המלך לבקרני בביתי? שלח המלך והודיעו בשניה שהוא עתיד לבקרו. אמר הידיד אפילו אם יבוא המלך לבקרני בודאי יבוא בלילה באין רואים, או שיבוא מחופש שלא יכירו בו שהוא המלך. כשנודע למלך מה אומר אותו ידיד, שלח ואמר לו, חייך, אבקרך ביום שיראוני כל הבריות, וארכב על סוס שרכבתי עליו ביום הכתרת. ואלבש בגדי מלכות שלבשתי ביום הכתרת, כדי שכל הבריות יראו החיבה שאני מחבב אותך.

הנמשל: כך כשנגלה הקדוש ברוך הוא בהר סיני לישראל נגלה בענן, כמו שנאמר הנה אנכי בא אליך בעב הענן וכשאמרו ישראל נעשה ונשמע, המליכו הקדוש ברוך הוא עליהם. לימים אמר להם ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. והיו ישראל תמהים ואומרים כיצד אפשר הדבר שהקדוש ברוך הוא ישרה שכינתו בתוכם. אמר להם הקדוש ברוך הוא חייכם שאני בא ודר אתכם בפרהסיא. שידעו כולם שבעב הענן שנגליתי עליכם בהר סיני, אני נגלה לכם היום, וידעו כל האומות עד כמה גדולה חיבתכם בעיני. וזהו שאומר הכתוב "וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות", שאז שרתה שם שכינה. וענן זה היה סימן לישראל מתי יחנו ומתי יסעו. שאם היה הענן במקומו היה סימן שהם חונים במקומם וכשנסתלק הענן היה סימן למסע.

(מעם לועז)

בשנה שעברה בערב יום הכיפורים, הלכתי לבית הכנסת בשעה מוקדמת מיד אחרי הסעודה המפסקת, כאשר עדיין לא היה שם איש, לבשתי קיטל, התעטפתי בטלית ואמרתי תהלים כאשר ראשי מכוסה בטלית. פתאום הרגשתי שמישהו דוחף אותי, חשבתי שעמדתי במקום ששייך למישהו, וזוהי הצידה כדי לפנות את המקום, אולם גם שם המשיכו לדחוף אותי, ושוב זוהי עד שבסוף נדחקתי לפינה שמשם אין לאן לזוז. בסוף פקחתי את עיני, הסתכלתי סביבי והנה בעל בית המרוח שהצלתי בשעתו, עומד לפני בתכריכים ואומר לי, הנה הבטחתי לך להיטיב עמך או בעולם הזה, או לבוא מן העולם האמת ולגמול לך על מעשיך, עכשיו שלא עלה בידי לגמול לך בעולם הזה באתי במיוחד מהעולם הבא כדי לשלם את חובי. הטובה שאעשה לך היא שאספר לך איך נראה יום הכיפורים בעולמות העליונים. והנה הוא מתחיל לספר ועיני זולגות דמעות. ופתאום אני שומע קול הקורא לי לאמר, ר' יהודי למה אתה מעכב אותי, הנה כל המתפללים כבר הלכו הביתה, הנרות כבר כבו ואני צריך לסגור את בית הכנסת, ושוב אני שומע לחישה ובעל המרוח אומר לי, לך ללובלין אל ה"חווה" הקדוש והוא יאמר לך מה לעשות. אני שוב פוקח את עיני והנה שמש בית הכנסת עומד לפני ומתחנן לי שאסיים את תפילתי ואתן לו לסגור את בית הכנסת.

למחרת יום הכיפורים נסעתי ללובלין, המשיך החייט את סיפורו, אחרי שסיפרתי ל"חווה" את אשר קרה לי הוא אמר לי, מעתה תתפלל אתי בסידור שלי במשך שנה שלמה. כך היה, ואחרי תום השנה הוא אמר לי לך הביתה ואני אתן לך מתנה, מעתה כאשר תראה בן אדם תדע מה יעלה בגורלך. אנשיך שמצאו אותי בדרך בבואי חזרה מלובלין, הזמינו אותי אליך הביתה, באתי, ראיתי את חתנך ואמרתי לו מה שראיתי שהוא עתיד לכהן כרב בעיירה קטנה ויקבל סכום קטן בשכרו סיים החייט האורח את סיפורו המאלף. ואכן זה מה שקרה גלגל חוזר בעולם זה עולה וזה יורד בעל הבית העשיר ירד מנכסיו. וגם אלפי הרובלים שהיו נדוניה של בתו ירדו לטמיון. בסופו של דבר לא היתה לחתנו של האיש ברירה אלא לקבל על עצמו רבנות כפי שאמר לו החייט האורח. והציעו לו בדיוק השכר כפי שניבא לו החייט שקיבל מה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א את הכוח לראות מה יעלה בגורלם של בני אדם.

צ'ין אדם לחברו

הדאגה לזולת

מסופר: כשהנהיג הגה"ק רבי אלחנן וסרמן זיע"א בית תבשיל לתלמידים, פנה יום אחד לבחור ושאל איך האוכל? הלה שח לו כי המרק שמחלקים הוא מלוח. למחרת בשעת ארוחת הצהריים ראו לפתע התלמידים את ר' אלחנן נכנס, התיישב ביניהם על הספסל וביקש צלחת מרק. כשהוגש לו, טעם ממנו ומצמץ בשפתיו כמבקש לעמוד על הטעם האמיתי, באמת מלוח, הגיב, הוא קם, פנה לעבר המטבח והסביר לטבחית בדברי נועם ופיוס, כי מסתבר שרצוי למעט כלשהו בכמות המלח שהיא שמה בתבשיל.

שלא לבייש

הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א שבת בעיר ניקלשבורג. רב העיר כיבדו לדרוש בבית הכנסת הגדול, וכל לומדי העיר נאספו לשמוע את פלפולו. בדרשתו, האיר רבי עקיבא אייגר את הסוגיה באור יקרות. לפתע הקשה רב העיר קושיה חזקה כברזל. נבוך רבי עקיבא אייגר, ירד מן הבמה ושב לאכסנייתו. נקפו ליבו של רב העיר: מה עשה, הן הכלים את האורח וסתר את דרשתו לעיני כולם. קם ועלה לאכסנייתו לבקש את מחילתו. קיבל רבי עקיבא אייגר את פניו בכבוד וביקר, והודיע שאין בליבו ולו שמץ של הקפדה. תורה היא, ואמת כתובה בה. אלא שדווקא משום כך מוצא הוא לנכון להעיר שקושייתו בטעות יסודה. הבהיר את הדברים

והקושיה התפוגגה. חקר רב העיר: "אימתי עמד מר על כך שקושייתי אינה קושייה?" "מיד כשהושמעה", באה התשובה. "אם כן, מדוע לא דחית אותה על הסף?" "חלילה", קרא רבי עקיבא אייגר, "הן כבודו הוא רב העיר, ואיך אוכל לומר לעיני הקהל שטעה? אדרבה, שמחתי שיכול הייתי להביאם להתגאות ברבם, שהפריך את פלפולו של הרב האורח". יצא רב העיר והכריז שעל כל בני העיר לבוא לבית הכנסת. עלה לבימה וחזר על פלפולו של רבי עקיבא אייגר, על קושייתו ועל סתירתה. הודה בצדקתו של הרב האורח והעלה על נס את צדקותו.

ואהבת לרעך כמוך

מסופר על הרה"ק רבי איתמר מנאדבורנא זיע"א (יומא דהילולא כ"ב סיון) שהיה אומר תדיר: אף כי אמת נכון הדבר שיש בכל אדם חסרונות ואין לך אדם ללא חסרון ומגרעת, אך האדם צריך להביט על חברו כמו על עצמו, כשם שהוא יכול לסבול את עצמו על אף כל החסרונות והמגרעות שיש בו, שהרי גם הוא ככל האדם, אינו האדם השלם, אלא שהוא מעלים עין מן החסרונות של עצמו ורואה רק את המעלות, כך הוא מחויב לסבול את חברו ולראות רק את מעלותיו. וזה שאומר הכתוב "ואהבת לרעך" והעצה לזה יהא "כמוך" שתסתכל עליו כמו על עצמך.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ט"ז סיון

הרה"ק רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקי ב"ר ישראל יצחק (תרכ"ט) הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפרט הי"ד ב"ר חיים מצאנז (תש"ד)

יום ראשון י"ז סיון

הרה"ק רבי אהרן מקארלין ב"ר אשר (בית אהרן - תרל"ב)

יום שני י"ח סיון

הרה"ק רבי ישכר דוב מראדושיץ ב"ר יצחק (תר"ג)

יום שלישי י"ט סיון

הרה"ק מנחם נחום מטקווירא מאכניווקא (תש"ו)

יום רביעי כ' סיון

רבי יוסף אירגאס ב"ר עמנואל (שומר אמונים הקדמון - ת"צ)

הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלום זעליג מנאדבורנא (צמח ה' לצבי - תקס"א)

יום חמישי כ"א סיון

הרה"ק רבי שלמה שפירא ממונקאטש ב"ר אליעזר מלאנצהוט (תרנ"ג)

יום שישי כ"ב סיון

רבי יחיאל מיכל אב"ד נעמרוב הי"ד ב"ר אליעזר (ת"ח)

הרה"ק רבי איתמר מנאדבורנא ב"ר מאיר מקרעטשניף (תשל"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

בשנת תש"ד פרצו הנאצים ימ"ש להונגריה ורבינו הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפרט זיע"א (יומא דהילולא ט"ז סיון) הובל למחנות עם אלפי ישראל. בתקופה ההוא הצליחו לאחר השתדלויות רבות להמציא לרבינו שחרור. אך הוא סרב בכך ואמר "בתוך עמי אנכי יושבת" עד שנשלח לאושוויץ ביום ט"ז סיון ובו ביום עלה על המוקד ויצאה נשמתו בקדושה וטהרה הי"ד.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

נדבת הר"ר משה שפיצר הי"ו לכבוד נשואי בנו ה"ה יצחק ישראל הי"ו יזכו לדורות ישרים ומבורכים ולרוב תענוג ונחת מכל יוצ'ח, אכ"י